

Anita Kosiorek

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy

RECENZJA KSIĄŻKI „OBIEKTYWNY I SUBIEKTYWNY WYMIAR STAROŚCI” POD REDAKCJĄ ELŻBIETY DUBAS I MARCINA MUSZYŃSKIEGO

REVIEW OF THE BOOK BY MARCIN MUSZYŃSKI AND ELŻBIETA DUBAS, OBJECTIVE AND SUBJECTIVE DIMENSION OF OLD AGE

Motywy napisania książki dotyczącej istoty starości stały się z pewnością postępujące zmiany demograficzne, niosące za sobą wzrost seniorów w społeczeństwie polskim, jak również niedostateczną literaturę gerontologiczną dostępną na rynku. Stąd też seria książek, którego pierwszym tomem jest właśnie recenzowana przeze mnie pozycja.

Jak wskazują redaktorzy recenzowanej publikacji, ma ona przede wszystkim stanowić pewnego rodzaju forum wymiany myśli. Dlatego też składa się ona z czterech rozdziałów, w których znajduje się kilka podrozdziałów. Autorem każdego z nich jest inna osoba – pozwala to na spojrzenie na jeden temat z wielu perspektyw, co uznać trzeba za niezwykle ważne w badaniu aspektu, który nie jest jeszcze dopracowany. Twórcy podejmują się nie tylko czysto teoretycznych rozważań, ale opisują również wyniki przeprowadzonych badań czy wskazują na tematy bardziej powszednie, jak aktywność seniorów czy kwestia przemocy wobec osób starszych.

Nie mam wątpliwości, że na uwagę zasługuje przede wszystkim drugi rozdział, zatytułowany „Społeczne obrazy starości”. Stanowi on najbliższy przeciętnemu czytelnikowi temat, który zdecydowanie skłania do refleksji. Szczególnie istotny jest aspekt wolontariatu seniorów oraz dla seniorów, który stanowi pewnego rodzaju nowość w naszym kraju. Pomimo iż zainteresowanie tą tematyką wciąż wydaje się niewielkie, to jednak statystyki dotyczące innych krajów są znacząco odmienne. Warto podejmować nowe aspekty aktywności życiowej seniorów, ponieważ dopiero pisanie o nich i wystawienie ich na przysłowiowe światło dzienne

może zmienić perspektywę. Autorka posługuje się nie tylko danymi statystycznymi, ale również kolejnymi terminami i definicjami, które przybliżyć mają czytelnika do zrozumienia istoty wolontariatu w podeszłym wieku.

Zdecydowanie zaskakujący, ale również bardzo istotny element tej publikacji, stanowi dodatek biograficzny, w którym autorzy wskazali przykłady historycznych postaci, którzy będąc w „jesieni życia” osiągnęli liczne sukcesy. Starość ujmowana w tej perspektywie jest czymś nowym dla niejednego czytelnika, przybliża bowiem od strony praktycznej tę trudną kwestię. Kolejne artykuły opisujące historyczne postaci społeczeństwa wskazują na ich wyjątkową działalność w okresie wieku starczego, co wydaje się być elementem motywacyjnym. Ukazanie wielkich osób, takich jak chociażby Hugon Kołłątaj, który będąc w wieku tzw. „później dorosłości”, wciąż pozostawał bardzo aktywnym człowiekiem, jest bardzo trafnym zabiegiem zastosowanym w publikacji. Cały jego życiorys ukazany został jednak z kilku perspektyw, zarówno jeżeli chodzi o czasy współczesne nam, jak i bohaterowi artykułu, co dodatkowo czyni książkę wyjątkową. Autorka nie przedstawia biografii Kołłątaja jednak jedynie w jasnym świetle, co dodaje wiarygodności jej przesłaniu. Przedstawia również problemy i trudności, z jakimi borykać musiał się czołowy działacz polskiego oświecenia. Realność jego postaci w opisie Katarzyny Buczek jest niemal namacalna, co zdecydowanie stanowi o pozytywach jej tekstu.

Ostatni z artykułów stanowi swoiste podsumowanie całej książki, co uważam również za przydatne. Opisuje on bowiem rolę aktywności i edukacji we współczesnym pojmowaniu starości. Nie da się ukryć, że jesteśmy społeczeństwem starzejącym się, więc stoi przed nami ogromne wyzwanie, do którego być może nie jesteśmy odpowiednio przygotowani. Przysłowiowym kluczem do sukcesu ma być jednak edukacja, a co za tym idzie również aktywność. Osoby młode często bagatelizują ich znaczenie w życiu osób starszych, dlatego też nie są one postrzegane jako niezbędne. Jednak różnorodne badania wykazują, że seniorzy potrzebują aktywności na wszelkich polach, chociaż ich znaczenie z wiekiem ulega przekształceniu.

Nie mam wątpliwości, że książka ta jest istotną pozycją wydawniczą, prezentującą współczesne pojmowanie starości. Spojrzenie na tę kwestię z wielu różnych perspektyw jest szansą dla czytelnika, aby ten mógł we własnym zakresie zrozumieć różne aspekty związane ze starością i jej specyfiką.